

Machinist 1 olieman aan boord van een AMS mijnenveger. Door Herman te Pas.

Op 2 februari 1966 werd ik als 17-jarige machinist 3e klas aan boord van Hr. Ms. Beemster geplaatst. Na een aantal jaren in de machinekamer te hebben gewerkt en tijdens het varen zeewacht heb gelopen, was ik ondertussen opgeklimmen tot machinist 1e klas olieman. Als oudste machinist (ouwe stomp) aan boord hoefde ik geen zeewacht meer te lopen en ben als manusje van alles de zogenaamde kouwe boel

ingegaan. De werkzaamheden aan boord waren zeer divers, zoals haven-manoeuvrerder, waarbij je ook bij het passeren van de Razende Bol boven Texel tijdens zware storm achter de bedieningsknuppels van de motoren moest staan om samen met de havenroerganger de Razende Bol de baas te blijven. Ook het controleren van het brandblusmateriaal, de motor van de sloep en als er een Zodiac aan boord was de buitenboordmotor, hoorden bij die taken.

Natuurlijk was er ook minder leuk werk zoals bijvoorbeeld de leren riem van de oude wasmachine repareren als die weer gebroken was. We konden 8 ton drinkwater meenemen en bij een langer verblijf op zee ging ik met de verdampert in de generatorkamer aan de slag, zodat de bemanning toch regelmatig onder toezicht van de sergeant machinist kon douchen. Het was natmaken, inzepen, afspoelen, afdrogen en wegwezen. De cv-ketel stond ook in de generatorkamer en geloof mij nou maar, die had helemaal niets met een HR-ketel te maken en als je lief voor hem was werd de liefde beantwoord door goed te werken. Het beheer van de kast machinekamer behoorde ook tot mijn taken en daarin stond kist nr. 13 met het speciaal gereedschap voor de motoren. Het gereedschap had ik netjes opgehangen en de kist gevuld met poetslappen en dotten. Ik ben 1,86 m lang en paste precies in de kist, zodat ik na een stevige stapavond aan de wal 's morgens even in alle rust kon bijtrekken (plooiën strijken).

Na een tijdje in de kouwe boel werd mij ook gevraagd of ik de taak van tokobaas erbij wilde doen

en dat was toen best een serieuze taak, want oh wee als er bier te kort was... Dus de inkoop van bier voor aan de wal en belastingvrij bier voor op zee was zeer belangrijk. Als tokobaas kreeg je maar een paar gulden per maand en omdat er altijd geturfd werd in een schrift, kwam je altijd wel wat te kort omdat men weleens vergat te turven.

Het afrekenen gebeurde altijd aan het einde van de maand als de kasofficier van de mijnendienst ons katje kwam uitbetalen.

Ik zat er dan bij met mijn turfschrift en heb

regelmatig meegemaakt dat er boordplaatsers waren die hun volledige katje aan mij af konden schuiven. Een flesje Heineken walbier zat in gele houten kratten en koste fl. 0,32 per pijpje en het belastingvrije bier in bruine kartonnen dozen en koste toen fl. 0,25 per pijpje.

Het waren dezelfde bruine flesjes en wij hadden nooit geen volle dozen belastingvrij bier meer aan boord als we de haven binnen liepen. Het tekort van de tokobaas liep zodoende met fl. 0,07 per flesje terug aan de wal. Zo, een klein stukje uit mijn leven aan boord van mijn 6-jarige plaatsing aan boord van 4 AMS mijnenvegers en het gaat nu na ongeveer 50 jaar verder aan boord van de AMS Bernisse. Let niet te veel op eventuele taalfouten, want sleutelen aan boord deed ik met gereedschap en niet met grammatica (heb ik opgezocht)